Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL | In România 3 lei | In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

Nr. 88 Vineri 31 Martie 1939
12 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARA
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Desvoltarea agriculturii noastre

In timpul războiului mondial s'a simțit nevoia lărgirei suprafețelor cultivate cu cereale, plante oleaginoase, textile ș. a., mai cu deosebire în țările occidentale și în cele de peste oceanul Atlantic.

După încheerea păcei, statele mari industriale au luat măsuri pentru extensiunea culturii lor agricole, prin punerea în valoare a terenurilor proprii acestei culturi și prin mecanizarea mijloacelor de tracțiune și a unei părți din utilajul necesar exploatărilor agricole. Atât punerea în valoare a terenurilor, cât și mecanizarea mijloacelor de lucru și de exploatare, au necesitat importante investiții de capitaluri.

In acelaș timp, statele agricole importatoare de produse industriale au început să creeze și să dezvolte industria lor națională, în deosebi industria agricolă.

Din această cauză s'a produs un dezechilibru.

Cum era să se echilibreze schimbul de materii și produse, industriale și agricole, între diferitele țări din Europa și din America, dacă cele industriale, importatoare de grâu și alte cereale, au căutat să acopere nevoile consumului intern prin dezvoltarea agriculturii lor; iar țările agricole, importatoare de materii industriale, au început să creeze industrii naționale spre a nu mai fi tributare celorlalte.

Apoi criza s'a agravat și din cauza producției prea mari de cereale, prin mijloace moderne mecanizate, a statelor mari industriale de peste ocean, care au lovit în interesele țărilor agricole din Europa și apoi și în interesele celor industriale.

Spre a se înlătura efectele acestei crize mondiale, mai multe conferințe internaționale economice și speciale agricole, s'au ținut și au încercat să reglementeze producția și desfacerea principalelor produse agricole.

Aplicarea măsurilor propuse în aceste conferințe n'a dat rezultate practice. Statele interesate au fost nevoite atunci să revină la măsurile impuse de situația lor și în cadrul economiei lor naționale, — fie restrângând producția agricolă, fie intensificând-o, după cum economia lor principală este industrială, sau agricolă.

In ultimii trei ani se constată un regres în producția agricolă mondială, în urma limitării suprafețelor cultivate, în special a suprafețelor cultivate cu grâu.

Din această cauză producția grâului pe unitatea de suprafață a înregistrat o simțitoare scădere. Astfel, în 1935, stocul disponibil mondial de grâu, a fost de 24.616.000 tone; în 1936, de 19.692.800; iar în anii următori și mai mic.

Statele mari industriale au fost cele dintâi care au micșorat suprafețele cultivate cu cereale, din cauza investițiilor prea costisitoare în exploatările agricole, din cauza absenței brațelor de muncă; pe când cele agricole au recâștigat o parte din terenul pierdut, în ce privește posibilitățile lor de export.

România, în împrejurările actuale, poate să dea o mare dezvoltare agriculturii și industriei respective, prin punerea în valoare a terenurilor, prin cultura rațională și intensivă a cerealelor și prin industrializarea produselor agricole, în raport cu posibilitățile ce le are de export.

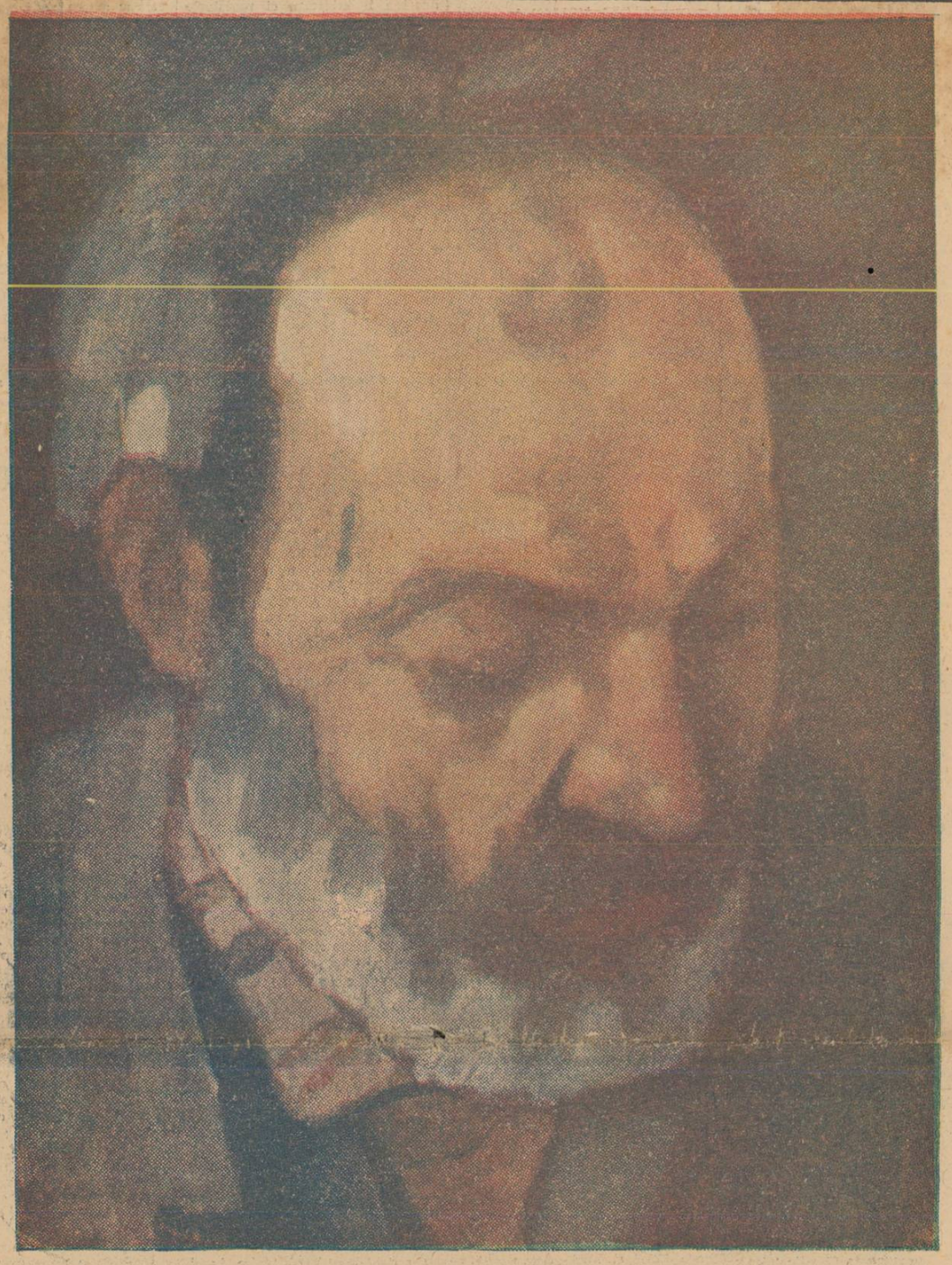

Moș Neculae

LUCHIAN

CUVÂNTUL UNUI LUPTĂTOR ARDELEAN

Declarațiile d-lui Al. Vaida

In ședința pe care a ținut-o Luni d. a. consiliul superior al „Frontului Renașterii Naționale", în afară de declarațiile d-lui prim ministru Armand Călinescu și a d-lor miniștri Mitița Constantinescu și Gr. Gafencu — cari reprezentau opiniile conducătoare ale guvernării — au fost, cum am arătat în darea noastră de seamă publicată Marți, și declarațiile vechiului luptător ardelean, d. Al. Vaida Voevod, consilier regal.

Cuvântul omului cu mare experiență este ascultat întotdeauna cu un interes deosebit și d. Vaida a vorbit cu sinceră bărbăție de toate problemele la ordinea zilei.

D-sa a vorbit despre idealul național al românilor, realizat prin unirea tuturor fraților, a pomenit despre reforma agrară și despre fostele partide.

D. Vaida a făcut apel la toți să uite trecutul pentru a desăvârși o unitate sufletească atât de necesară azi.

D-sa a făcut elogiul felului cum a răspuns poporul întreg la chemarea conducătorilor oștirii, a scos în evidență perspectivele acordului economic cu Germania, adăugând că totul depinde de hărnicia noastră de a produce mult și bun, pentru ca și alte state să vină să cumpere dela noi.

A vorbit de pacostea acțiunii subterane, oculte, a acelor intermediari cari deși s'au îmbogățit în dauna fiilor de români, cârtesc și subminează totuși, fără nicio ezitare.

D. Vaida a insistat asupra datoriei fiecăruia de a elimina invidia și răutatea, dându-ne silința de a ne închega, deplin sufletește, în cadrul solidarității naționale, și în acest scop arată cât de dorită ar fi o destindere.

In numele Ardealului care a răspuns în unison cu toată România, d. Al. Vaida a spus în aplauzele tuturora:

— Un cuvânt și tot Ardealul sare la datorie!

Terminând, d. Vaida a adus omagii operei înfăptuită de M. S. Regele Carol II, supremul arbitru, a avut cuvinte de recunoștință pentru munca guvernului și a scos în evidență marile calități de cumințenie și înțelepciune ale poporului român.

Votarea creditelor pentru transformarea legației franceze din București in ambasadă

Paris, 28 (Rador). — Comisiunea de afaceri străine a Senatului a aprobat Marți după amiază proectul de lege, adoptat de Cameră, privitor la deschiderea și anularea de credite în vederea transformării în ambasadă a legației Franței din București.

O tragedie in apele grecești

Constanța, 28 Martie

Agențiile de navigație din localitate au primit știrea că vaporul grec „Trixos" a fost surprins de furtună în Marea Egee și s'a înecat, cu tot echipajul.

Azi, vasele din portul nostru au recepționat o radiogramă, din partea unui vas italian, care anunță că în apropiere de insula Rodos a pescuit pe căpitanul vasului naufragiat, care se agățase de o scândură și a luptat trei zile cu valurile și furtuna.

Vasul italian a debarcat pe nefericitul marinar la Mitilene unde a fost internat în spital, căci din cauza groazei inspirată de situația disperată în care s'a aflat în timpul celor trei zile, comandantul, singurul supravețuitor, a înebunit.

VASUL PETROLIFER „CITE D'ATHENES" DEFINITIV PIERDUT

Constanța, 28 Martie

Am anunțat, acum două zile, că tancul petrolifer grec „Cité d'Athenes", care a încărcat în portul nostru, acum două săptămâni, 150 tone păcură pentru Pireu, a fost surprins de furtună, la ieșirea din Dardanele.

Vântul a smuls elicia și, în lipsa ei, marinarii au întins, cum au putut, câteva pânze, cu ajutorul cărora au reușit să ajungă până în portul Sigri. Aci, au cerut ajutorul unui remorcher, spre a fi duși la Pireu. Dela Sigri la Pireu li s'a pierdut urma și astăzi s'a confirmat de agențiile de navigație din portul nostru că vasul a naufragiat.

Sfărâmături din elice și câteva colace de salvare au fost găsite de un vapor englez, care naviga prin acele părți.

Despre soarta celor 15 marinari nu se știe nimic până acum.

In echipaj nu se afla niciun marinar român, cum se anunțase.

Pericolul străinilor in Franța

Paris, 28 (Radio-Central). — Deputatul de dreapta Ybarnegaray intenționează să interpeleze guvernul asupra pericolului ce reprezintă prezența celor patru milioane străini în Franța și în special prezența celor 250 mii milițieni spanioli refugiați, cari în ultimele zile au început să fugă din taberele de concentrare, răspândindu-se în toate colțurile țării.

Explozie la fabrica de muniții

Liège, 28 (Rador). — O explozie s'a produs Marți după amiază la fabrica de muniții din Liège. Sunt șase morți și nouă răniți.

—xXo●oXx—

BARONUL SUGIMURA
fostul ambasador al Japoniei la Paris, care a murit de curând la Tokio

Atitudinea României

Imprejurările au făcut ca prima adunare generală a membrilor consiliului superior al Frontului Renașterei Naționale să coincidă cu o gravă criză internațională.

Astfel, această primă afirmare publică a Frontului, ca expresiune politică a țării, a căpătat caracterul unei manifestațiuni cu semnificație specială în cadrul evenimentelor internaționale în curs.

Atât d. Armand Călinescu, primul ministru, cât și d. Grigore Gafencu, ministru de externe, și d. Al. Vaida Voevod, consilier regal, au subliniat în mod voit acest caracter al adunării, făcând o largă expunere a situației externe și fixând cu hotărâre atitudinea țării noastre.

In aceste vremuri tulburi când pacea este atât de grav amenințată, a fost auzit glasul sincer și hotărît al României, care în politica ei externă, sub orice regim ar trăi, se menține pe aceeași linie de conduită: apărarea fruntariilor țării, împotriva oricui și cu orice sacrifiici, lealitate față de toți aliații și prietenii ei, sinceritate în dorința ei de continuitate de a întreține relații bune cu toți vecinii ei.

Aceste principii călăuzitoare ale politicei noastre externe au fost reconfirmate în discursurile lor de primul ministru și ministrul de externe.

„Pentru integritatea teritoriului ei România se va bate — a spus d. Armand Călinescu — împotriva oricui cu toate puterile ei și fără să stea să cântărească rezultatul luptei".

Aplauzele entuziaste cu care adunarea generală a Frontului a subliniat aceste cuvinte ale primului ministru și sentimentul de unanimă satisfacție cu care au fost primite de întreaga opinie publică românească, dovedesc că ele au exprimat într'adevăr o hotărîre națională pornită din acea conștiință românească pe care n'au putut-o slăbi nici vitregia vremurilor trecute, nici primejdiile și greutățile timpurilor de față.

E un adevăr istoric, care formează mândria neamului nostru în solemna declarație a primului ministru că: „ori care ar fi rezultatul, istoria va înregistra hotărîrea noastră de viață independentă și curajul nostru de a o apăra".

Poporul român nu și-a precupețit, în cursul veacurilor, nici odată sângele când a fost în joc neatârnarea lui. Azi ca și eri și ca și mâine, el va fi totdeauna gata la cele mai sângeroase sacrificii ca să-și apere pământul și independența și să păstreze, după cum a spus d. Călinescu, „patrimoniul sfânt pe care înaintașii noștri l-au creiat".

Intemeiați pe aceste însușiri ale poporului, politica noastră externă a putut fi și continuă a fi, după cum a precizat d. Grigore Gafencu, „o politică limitată și cumpătată, gata, fără a ne lepăda nici de credințele, nici de prietenii noștri, să statornicim dela stat la stat, cu orice putere ne-ar întinde mâna, raporturi firești și leale, pe temeiul realităților economice și geografice".

*

Adunarea generală a membrilor consiliului superior al Frontului Renașterii Naționale, a fost un nimerit prilej de a se afirma, așa cum s'a făcut, odată mai mult și în fața lumii întregi, lealitatea și hotărîrea politicii românești, care rămâne neclintită în cadrul ei de apărare a intereselor românești și de demnitate națională.

Guvernul român a re cunoscut „de jure" guvernul generalului Franco

Ministerul afacerilor străine comunică cele ce urmează:

Guvernul român a recunoscut „de jure" guvernul statului spaniol la data de 23 Februarie 1939. Această recunoaștere a fost adusă în mod formal la cunoștința guvernului generalului Franco la acea dată. De comun acord s'a hotărît, însă, că nu i se va da publicitate, din cauza primejdiei pe care o asemenea publicare ar fi pricinuit-o numeroșilor naționaliști adăpostiți la legațiunea României din Madrid.

Se știe că în momentul isbucnirii revoluției din vara anului 1936, s'au refugiat la legațiunea României din Madrid 690 supuși spanioli naționaliști, a căror viață a fost salvată de adăpostul ce le-a fost acordat în imobilele puse sub paza drapelului României. Dintre aceștia au putut ulterior fi evacuați spre porturile franceze femeile, copiii și bărbații înapți ai serviciului militar, în număr de 487, rămânând adăpostiți până în ultimul moment la legațiunea din Madrid un număr de 223 refugiați.

In urma ocupării Madridului de către trupele naționaliste, recunoașterea „de jure" a guvernului Statului spaniol de către guvernul român capătă un caracter public.

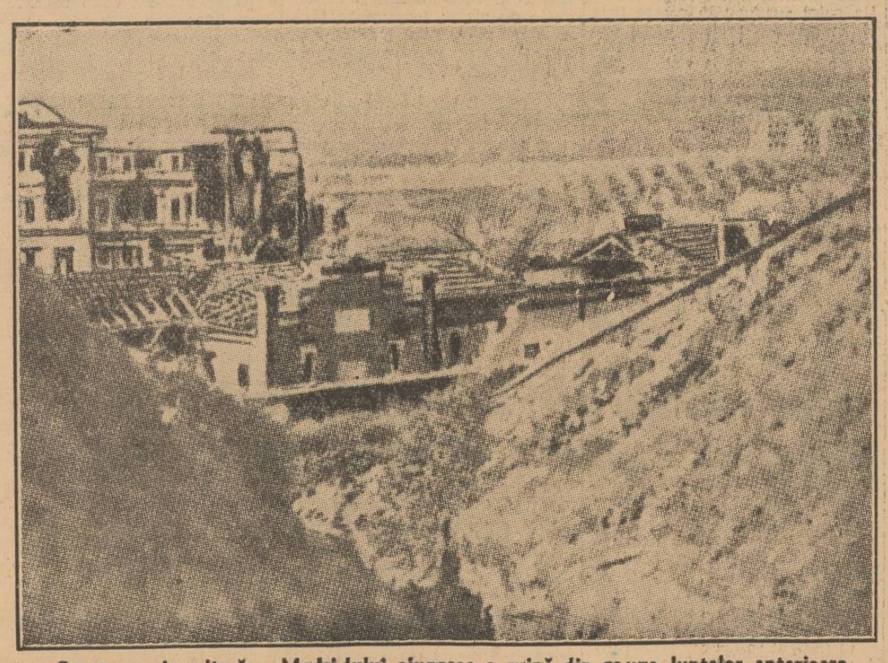

Cetatea universitară a Madridului ajunsese o ruină din cauza luptelor anterioare

Limba noastră

„Cultură" fără idei

„Ceea ce m'a hotărît să scriu aceste rânduri sunt ultimele articole din „Universul", în care vorbiți de limba profesorilor secundari. Cred că vina limbii în care se scrie în ziare nu e numai a profesorilor secundari. Mulți din cei cari scriu la ziare sunt licențiați, diplomați, doctori. Oare cei patru, zece ani, petrecuți pe băncile Universității nu au o înrâurire asupra limbii acestor licențiați, diplomați, doctori? Eu cred că da. Limba pe care o învață elevii în liceu n'o fi tocmai curată, dar aceea vorbită de profesorii universitari e o nenorocire. Oare profesorii secundari nu sunt pregătiți pentru cariera lor, de Universitate?... Oare nu ar fi timpul să se cerceteze și partea de vinovăție a Universității?

„Cei mai mulți dintre profesorii mei sunt figuri reprezentative ale Universității. Limba în care sunt scrise cursurile lor, de stil nu mai vorbesc, lasă de dorit. De multe ori e nevoie de sforțări pentru a traduce ceea ce vor să spună... S'a ajuns chiar acolo, încât dela înălțimea catedrei universitare să se afirme că lupta împotriva neologismelor înseamnă a te face de râs. că limba își urmează evoluția sa, asimilând cuvinte străine cari, cu timpul, sunt românizate. Și acum să ne mirăm că profesorii secundari învață pe elevii lor să vorbească și să scrie într'o limbă pocită? Rădăcina răului e mai adâncă".

Așa îmi scrie „Un cititor student", care mai spune: „Cred că nu e nevoie să lămuresc de ce nu semnez".

Nu sunt de vină nici profesorii universitari. N'au învățat nici ei altfel. De vină e „cultura" noastră de azi, cam de mântuială. „Cultură înseamnă idei". Și noi avem „cultură" fără idei. N'avem *idee*, de pildă, ce e o limbă. Socotim că ne îmbogățim graiul dacă stăm la răscrucea drumurilor și înhățăm cuvinte străine. Această credință, cu totul greșită, s'a putut răspândi numai din pricina „culturii" noastre, lipsită de idei. Cine zice *sunt profund emoționat* în loc de *sunt adânc mișcat*, nu îmbogățește limba. Îi aruncă două cuvinte: *adânc* și *mișcat*, o sărăcește, rupe o fâșie din haina ei și-i pune un petec bălțat. O pocește.

O limbă, spune gânditorul spaniol Unamuno, e o întreagă filosofie, „o filosofie în plină putere. Platonismul e limba greacă gândind în Platon, desfășurându-și metaforele ei de veacuri. Scolastica e filosofia latinei moarte a veacului de mijloc, în luptă cu limbile vulgare. In Descartes gândește limba franceză, germana în Kant și în Hegel, engleza în Hume și în Stuart Mill... Punctul logic de plecare al tuturor cercetărilor filosofice nu e eul, nici reprezentarea — *Vorstellung* — sau lumea așa cum se înfățișează nemijlocit simțurilor noastre... E înfățișarea istorică, omenește frământată și lucrată, și așa cum ea ne e dată mai ales de limba, *prin mijlocul căreia cunoaștem lumea*... Fiecare din noi, ca să gândească, pleacă, vrând nevrând, cu bună știință sau nu, dela aceea ce au gândit înaintașii și cei cari îl înconjoară. Gândirea, judecata, adică limba vie, e o moștenire. Gândirea e clădită pe prejudecăți și prejudecățile trec în limbă... Se poate face filosofie în esperanto? Kant gândea nemțește și nemțește a tălmăcit pe Hume și pe Rousseau, cari gândeau, unul englezește, celălalt franțuzește". (Miguel de Unamuno. *Le sentiment tragique de la vie*, pag. 188 și 189).

Când se trâncănește atâta despre „înapoierea noastră față de popoarele civilizate", când atâția zăpăciți, cari nici nu cunosc limba noastră, o disprețuesc ca pe o moștenire netrebnică, zicând ba că e primitivă, ba că e ciobănească, ba că are prea multe slavonisme, îi aruncă cuvintele și se folosesc de neologisme, socotind că „limba își urmează evoluția, asimilând cuvinte străine care cu timpul sunt românizate", e că înalta noastră cultură fără idei, nu poate să le lumineze mintea, sau ține cu tot dinadinsul și cu „bună știință", să ne facă să o rupem cu trecutul, să nu mai pornim „dela ceea ce au gândit înaintașii" noștri. E că vor să ne croiască alt suflet.

Citesc pe Odobescu, pe Eminescu, pe Coșbuc. In mai toate scrierile lor gândește limba românească. Limba românească gândește, în plin, în Creangă.

Când citesc însă cum scriu azi atâția profesori și literați, atâția critici și ziariști, în limba amestecată, văd că în ei gândește — vorba vine — jargonul franco-român.

Limba e o întreagă filosofie. Dar e și o operă de artă. Nu e literatură ceea ce se scrie în jargonul franco-român, fiindcă nu se poate face literatură în jargon, cum nu se poate face filosofie în esperanto.

T. PISANI